

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	24 kor. (12 frt)
Félévre	12 „ (6 „)
Negyedévre	6 „ (3 „)
Egy hónapra	2 „ (1 „)
Esztendő	5 fillér (4 kr.)
Videkre	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, Julius 27.

Bizonytalanság.

Kolozsvár, július 27.

A politika egén nincsen új nap, még a legutóbbi nagy beszédek föglalkoztatják az elméket. Azt lehetett volna hinni, vagy legalább is várni, hogy a bán felelni fog az elhangzott beszédekre, — de nem így történt. Szélségszerű állott be és mindenek azon tanácskoznak, hogy mi lesz már most?

Ebben a nyomasztó csendben, a mely viharok előjele szokott lenni, némán állanak egymással szemben a pártok. Várják a történendőt s különösen azt, hogy milyen álláspontot foglal el a Házelnök beszédével szemben a kormánypárt.

Maga a bán tisztán látszik a beszéddel szemben. Ő helyettesítette a beszéd nevezetesebb pontjait, ami az ő hozzájárulását jelenti s megerősíti azt a föltevést, hogy előzetesen, tudtával és akaratával mondta el Apponyi azon nézetét, amelyek ma az országos politika összes mezőit uralk. Ezzel azonban szemben áll az a nézet, hogy az Apponyi beszédében kidomborodott nemzeti követelményeknek nem elegendő csak beszélni, hanem azokat most azonnal kívánni és követelni kell. Mert ez szintén azon vasak közé tartozik, a melyek csak addig üthetők amíg melegnek.

Az a nézet, hogy az országgyűlésnek most kellene akcióra lépni, hogy Apponyi beszédének praktikus részét a haza javára fordíthassa. Valószínűleg meg is lesz ez egy határozati javaslat formájában, amely utasításokat fog tartalmazni a kormány számára. Ebben a javaslatban kifejezésre kell jutnia annak, hogy azokat a követeléseket, amiket Apponyi hangzott beszédében, teljesíteni kell. Vagy azonnal, vagy pedig akkor, amiód a végleges véderőjavaslatot tárgyalják. Ez pedig az idén kétségtelenül megtörténik. Ez alkalommal felsorlandók lennének a követelések darabról-darabra, világosan és félreismérhetlen módon.

Ezekben a kifejezetten hangsúlyozott kívánalmakban természetesen első sorban kell előtérbe jutnia annak, hogy a magyar csapatoknál a szolgálatban és a vezényeltben a magyar nyelvnek érvényesülni kell. Ez a legfőbb dolog a tekintetben, hogy az obstrukció teljesen leszereljen. Mert ebből, illetve ennek a határozati javaslatnak a végrehajtásából folyik a többi. Mint a magyar jelvények érvényesítése a közös hadseregben. A magyar zászló. A magyar címer. Végleges elintézés a feketesárga kardbajtókra s a bajtokon levő osztrák sasnak. Ugyancsak akkor lenne elintézendő az, hogy a magyar tisztok a magyar ezredéhez helyeztetésnek át és pedig olyképp, hogy a hadügyminiszteriumnak az idegenben levő tisztoktól előzetes nyilatkozattal feljósoltatnia ne legyen szabad. Mert azt már nagyon jól tudja mindenki, hogy ez az előzetes nyilatkozattal mit jelent s miféle „erkölcsi” hordereővel bír az a sárgafeketére meszelt közös hadügyminiszteriumban.

És most szorgalmazandó a magyar nyelv is a katonai judikatúrában. Annak a több évszázados hitványságnak, hogy idegen nyelven történik a katonai büntető eljárásban a kihallgatás, a tárgyalás, az elítélés, egyszerűen már vége kell, hogy szakadjon. Elég volt untig. S a ki még magyar ember letére most is ragaszkodik ehhez az osztrák talpnálához megérdemli, hogy a nemzet megvetésétől kísérve repüljön ki a parlamentből. Ezek elől most már nincsen kitérő. Ha a kormánypárt egyet ér az Házelnökkel s ha nemcsak tapsviharral, hanem határozott működéssel is kész kisérni azokat a kijelentéseket, akkor ebben a dologban rendet kell csinálnia.

Mert egyébként az egész szép beszéd csak üres puska-puffogatás és görög-tűz marad, aminek gyakorlati haszna nincsen. És akkor a nyomában ott kísért a kormányválság, vagy a parlament föloszlása. Az utóbbihoz pedig a nemzeti követelmények megadása nélkül úgy sem foghatunk, azt nagyon jól tudják a kormánypárton. Mert egy mostani új választás nagyon kétségesse tenné a jövőendőbeli szereplésüket.

A helyzet axiomái.

Irta: Kalmár Antal dr.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Ez a fődolog, ez a helyzet szignatúrája, ez a kibontakozás, ez a megoldás, ez a szituáció kulcsa. Egyéb személynél és tárgyi dolog mind csak siffi, mind csak csaffang, mely egy lépéssel sem visz a helyzet normális szituációja: a megoldás, a kibontakozás felé.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Minő egyszerű dolog! A kerek világ legegyszerűbb dolga. Nem kell ehhez se államférfiúi bölcsesség, se diplomáciai turlang, se újságírói kertetés, még csak tizenkét iskolás ész se kell hozzá. Nem kell egyéb, mint az édes apám kanászbojtárának az igazságos paraszt eszejárása.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Hogy tőri pedig ezen a fejtő sok irástudó. Csuda, hogy bele nem bolondulnak. Am aki tőri rajta a fejtő: azért nem is volna kár, ha tényleg meg is bolondulna. Nem volna kár, mert tőri a fejtő nehéz dolog, ne pedig a földkerekség legegyszerűbb, legkönnyebb, legtisztább dolgán.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Százezer terv — ezerféle tanács; házfelosztás — és költőrehozás; pózolás — és okoskodás; józanság-fitogtatás — és politikai farezeuskodás; bölcs mérséklet — és fontoskodó aggodat; történelmi és közjogi érvelés; földön élés — és az egekben, med a pokolban való járás; tárgy — és személy; dogma és politika; rábeszélés — és fenyegetés; ijesztgetés — és rémitgetés; újságírás — és broszúra-gyártás: mind-mind csak azért dobódik bele kerekéből gyanánt a közdelem világába, hogy a magyar ne kaphassa meg azt, ami a magyaré.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Parva sapientia regitur mundus — mondotta gondolom Oxenstierna. Kis bölcsesség kormányozza a világot — de mikor nálunk még ez a kis bölcsesség is hiányzik. Pedig igazán kis bölcsesség kell ahhoz, hogy a művelt világ minden nemzet-családjá rendelkez: miért ne bírja azt éppen a magyar nemzet is. Ennek a belátásához már csak születni kell — ehhez igazán már ész se kell.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Nincs természetesebb dolog a nap fölkelténél és lealadozásánál. Ilyen természetesnek találja az angol, a francia, a német, a muszka, a svéd, a dán, a spanyol, az olasz, a szerb, a román, a bolgár, a török, a perzsa, a kínai, a japáni, hogy hadseregük országuknak, nemzetüknek a nyelvét beszélje. Nálunk ellenben — a világnak gunyára — az a természetes, ha a magyar hadsereg — németül beszél. Nincs ehhez fogható szégyene a világnak. Ezt a fordított világrendet pedig föntartja nálunk: államférfiaink bártoralansága és országgyűlésünk udvari pártjának az egoizmusa. Tacitusnak fenséges, de megbélyegző szavai olvashatók rájuk: Omnia serviliter pro dominatione.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Ki adja meg? Tudjuk, hogy Bécsnek kellene megadni. De Bécsnek segítségére van a magyar országgyűlés udvari pártja és a magyar kormányzat. Mire van segítségére? Arra, hogy a magyar ne kaphassa meg azt, ami a magyaré. Pokolbeli fajzat ám ez; rájuk is éppen úgy szól Berceányi nótája, mint a németre!

Nincsen bennük semmi virtus,
Verje meg a Jézus Krisztus!

Nincs és nem is lesz soha! Már akkor se volt, mikor az első örökös Habsburgot pénzért választották meg királynak; amikor százados harcban állottak a kurucokkal, a mikor úgy elfelejtették a magyar nyelvet, hogy az 1790-iki országgyűlésen csak egy Orczy báró tudott magyarul és amikor 1867-ben letértünk függetlenségünk „via sacra”-járól és a bécsi német hadügyminisztert tettük törvényes urrá Magyarországnak minden fekete-sárga kapujú kaszárnijában. A török csak a testünket, de az osztrák a lelkiünket törte össze.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré.

magyaré. Csak a bolond gomba evésétől lehet kapni azt a bölcsességet, hogy még nem jött el az ideje annak, hogy megkapja a magyar azt, ami a magyaré. Ezeknek a bölcseseknek (a kik különben kastélyokban, palotákban laknak s kétfelől áll a fülük az eszem-iszomtól), nem elég a várakozásban négy száz esztendő. Ez nekik kevés, ők elvárának még másik négy száz esztendőig is, mert ő nekik a füge még mindig nem érett meg. IX. Pius pápa mondotta ezt még bi-boros korában az osztrák uralom ellen konspiráló s hozzá jövő lombard hazafiainak: Én is akarom azt, a mit ti, de a füge még nem érett meg. Csak hogy ez a füge Pius-nál soha éret meg s azokonképen nem érik meg soha a magyar országgyűlés udvari pártjánál sem, — a magyar nép pedig hiába várja napkeltét — napnyugtától.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Hogy Magyarországon ki most a miniszterelnök, az most teljesen közömbös dolog. Akár Széll, akár Khuen-Héderváry, akár Tisza — akár Andrassy, akár Csáky — akár Fejérváry. Széll is csak épp-n úgy nem akarta megadni azt, ami a magyaré, mint nem akarja megadni Héderváry. Sőt Széll azt is mondotta, hogy célszerű és jó dolog a német szó a magyar hadseregben. No ha jó, hát süsse meg a bölcsességét Rátótton; egészen bizonyos, hogy Khuen-Héderváry meg Zágrábban fogja süthetni a bölcsességét. Az is egészen bizonyos, hogy kerüljön pár husz millió magyar közül a legokosabb a miniszterelnöki székre, az se boldogulna, az se kapna ujoncot, míg elő nem venné kis bölcsességű jobbik esztét, hogy: adjuk hát meg csakugyan a magyarnak azt, ami a magyaré. Ellenben ültessük a legutolsó falusi nótáriust a miniszterelnöki székre és adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré és nyomban kiderül ege Hunniának.

Meg kellene ám már ezt egyszer érteni Bécsnek is, meg a magyar országgyűlés udvari pártjának is.

Adjuk meg a magyarnak azt, ami a magyaré. Hogyan? Én csak azt kívánom, ami az enyém? Azt és egy hajszállal sem többet. Én tölem boldogulhat az osztrák úgy, amint akar, vezérleje az Isten rózsákkal behintett utakon; hatalom és dicsőség, gazdaglás és szerencse koszorúzza fejüket; nem kívánom se földjüket, se házuikat, se aranyukat, se ezüstjüket, se selymüket, se bárszonyukat, se ökrüket, se szamarukat: csak nekem hagyjanak békét, csak engem engedjenek előre menni az élet utain. Boldoguljon mindenki a saját erejével, legyenek jó szomszédok, szövetségeseik, barátok, testvérek és ha meghalunk, együtt menjünk föl a mennyországba: csak adják ide egyszer a magyarnak azt, ami a magyaré.

Ide adhatja, hisz nem az övét kívánom; huncut volnék, ha az övét kívánám; és fordítsa meg az Isten mindazoknak a gondolkodásmódját, a kik még ilyen körülmények között is hirdetik, hogy a magyar ne kapja meg azt, ami a magyaré!

Román

választási készülődések.

(A Tribuna Poporului mozgalma. — A választási harc tervé.

Hét esztendővel ezelőtt Russu Sirianu János megvált az egykori nagyszabasi Tribuna-tól és Sturdza, Románia miniszterelnökének támogatásával Aradon, Tribuna Poporului címen politikai napilapot indított. Hogy teljesen elhárítsa magáról azt a látszatot, mintha lajzát egyenesen Sturdza személyes politikája számára alapította volna, bizonyos elveket is hirdetett, így többek között az aktivitást is. Es később meg harezcel fenyegetett meg mindenkit, aki a magyar elnyomatással szemben a passzív rezisztencia révén akart vesztegelni.

Hét esztendő előtt senki sem hitte volna, hogy akadnak majd szatomteővő románok, akik aktivitásba fognak lépni és ezért az aradi újság működését, passzívulán figyelemre sem méltatták a megszívás vezéreire. De tévedtek. Az ő tulzó politikájuktól idővel megcsömörlött a románság egy része s lassankint átpártolt az aradiakhoz. Az aradat egyre növekedett. Különösen a fiatal politikusokat nem tudták többé megigézni még Ratiu mester hangzatos frázisai sem és egy napon faképnél hagyva a passzív Tribuna-t, az aradiakat kezdték támogatni. Később Viad Aurel ügyvéddel az élükön Szászváros csoportosultak az ő részükre a aktivista programmal alapított Libertatea köré. A szásvárosi csoportosulással egyidejűleg rohamosan gyarapodnak az aktivisták.

Időközben elhunyt Ratiu, minek következtében nem sokára megszűnt a nagyszabasi Tribuna is és a románság nagyrésze ettől a naptól kezdve most már az aradi kolompokos parancsait lesi. Ezek pedig komolyan fogják föl a helyzetet és teljes erővel dolgoznak a román ügy előrevitelén. Meghódították a dobrai

kerületet s most ujult erővel folytatják a küzdelmet. Az aradi lapot megnagyobbitották, hogy minél erősebb fegyver legyen a kezükben. Most a szocialisták-tól akarják elvenni a kikapart gesztenyét és meg akarják hódítani a még érintetlen területeket. A Tribuna Poporului „Választási hírek” címmel pár nap előtt állandó rovatot nyitott, melyben megyék szerint való csoportosításban mutatja ki, hogy melyik románlakta vidéken van kedvező kilátás az aktivista képviselőknek. Az ő választási mérlege ezidőszert az következő:

1. Aradvármegye nyolc választókerülete közül a románok többségben vannak a borosjenői, kisjenői, jószáshelyi, radnai és világosi kerületben. Pécsán a választók felét teszi a románság, Ujseantanán pedig két magyar jelölt közül azé a győzelem, akinek érdekében a románok és svábok harcolni fognak. Arad — írja a nevezett lap — tisztán magyar kerület. A románok minden kerületben állítanak jelöltet.

2. Alsófehérvármegye hét kerülete közül román többség a magyar-igeni és alvinci kerületben van. A románok szavazata fog dönteni a nagyenyedi, abrudbányai és maros-ujvári kerületekben. A gyulafehérvári választókerületben az erőszakosságok miatt a románság nehezen fog boldogulni.

3. Biharvármegye tizenhárom választókerülete közül román többség van a belényesi, magyar-csékői és tenkei kerületben. az élesdi, margittai és nagyszalontai választókerületekben is sok függ a román szavazatoktól. A többi kerületben, kivéve a nagydoradit, a románok döntenek; a magyar jelöltek közül az fog győzni, a kire a románok szavaznak.

4. Beszterce-Nagyszabolc vármegye két választókerülete közül a naszói kerület tisztán román választókból áll.

5. Brassóvármegye választókerületeinek egyikében sincs többség a románoknak, de a szászokkal egyetértve, közös jelöltet választhatnak meg.

Világos tehát mindebből, hogy az aktivisták komoly tervekkel néznek a elgközelebbi képviselőválasztás elő. Természetesen nagyon szeretnék illetéknéppen ha a kormányelnök most feloszlata a házat. A szabadelvűpártot az aktivisták nem tekintik komoly ellenfélnek. Csak a szocialistáktól félnek, mert azok elhódították tőlük a vokssal bíró népet. Most irtó hadjáratot indítottak ellenük és nagyon bizonytalan, hogy melyik részen lesz a győzelem. Mi sem természetesebb, mint hogy az aktivisták mozgalmát a legegyszerűbben elítéljék — a passzívisták. A Gazeta Transilvaniei értelem taszkóknak nevezi őket és Viad megatartását szokatlan éles hangon kárhoztatja. Mit keres Viad a magyar parlamentben? — kérdi a Gazeta Transilvaniei. Ő nem román nacionalista, mert az 1881. évi programot nem tartja fönn a maga teljességében.

Fürdő-élet Kolozson.

— Anna-bál. —

Kolozsvár, július 27.

Vasárnaponként Kolozsvár átteleszt most szórakozásának helyét a közútlukban lévő kellemes fürdőhelyre, Kolozsra. A vasut, a magán és bérkocsik csapatostul szállítják ki az embereket és az ilyen vizitélők öszszekavarodva a fürdő-vedégekkel, eleven, színes és pezsgő képet adnak a kis fejlődő fürdőnek, melynek természeti adományait mindjobban igyekszik értékesíteni és kihasználni a telep érdekében Kolozs város polgármestere, Münstermann Győző, ki szinte bámulatos agilitást fejt ki a fürdői élet fejlesztése érdekében.

Tegnap este a fürdőkben szokásos Anna-bált tartották meg Kolozson, a mely minden tekintetben fényes sikerült. Ez a bál találkozója volt az összes kolozsi fürdő-vedégeknek, de természetesen Kolozsvárról is sokan rándultak ki, hogy azon részt vegyenek. A bál elnöke Nagy Zoltán, a farradhatatlan buzgólkodó rendezőség minden elkövetett, hogy a mulatság sikere tökéletes legyen. Zsufolásig megtelt a nagy-vedéglő terme előkelő közönséggel, mely vigan mulatott. míg csak — mint mondan szokták — „a pirkadó hajnal első sugára be nem világított a táncsterembe? A négyeseket 80-pár táncolta. A jelenlevők közül a következőket jegyeztük fel:

Urasszonyok: Magyar Endréné, Reschner Károlyné, Kovács Geróné, Münstermann Gyözőné, Akontz Sándorné, Fégné, P. Nagy Samuné, Kovács Elekné, Kutsek Istvánné, Tóth Albertné, Spáda Domokosné, Kőszeghy Ferencné, Ronay Elemérné, dr. Halász Jánosné, Pollákné, Mék Sándorné, Hurányi Józsefné.

Leányok: Münstermann nővérek, Resch-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyeszőg centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

ner Anna és Ilonka, Akontz Ilona, Kovács Rózika, Kászoni Irma, Kőszeghy Viola, Nagy Erzsike, Hurányi Erzsike, Spáda nővérek, Marosán Ilonka, Kék nővérek, Nagy nővérek, Kovács Róza, Szabó nővérek, Bornemissa Emma, Aranyossy Ilonka, Föder Margit, Tóth Rózi, Keresztessy nővérek, Völgyi Rózika, Pollák nővérek, Kutsek nővérek, Vappler Róza, Barabás Zsuzsika, Taub Cecil, Winterberg Aranka.

Dr. Takács Zoltán éhen akar bálni.

A pénzhamisító ügyvéd szimulál.

Kolozsvár, július 27.

Érdekes dolgot jejentenek Szegedről, dr. Takács Zoltán rabságáról:

Néhány hét előtt szállították be a szegedi Csillagbörtönbe Takács Zoltán dr.-t, ki fényesen indult karrierrel a bűn útjára tévedt. Az egyetemi ifjúság egykori híres vezére testben-lelékben megtörve érkezett meg a szegedi börtönbe, hogy hét évi börtönbüntetését itt töltsé ki.

Ujabbán rendkívül érdekes híreket kaptunk dr. Takács Zoltánról.

Az előrt szabályok szerint minden rabnak büntetése egyharmadát magánzárkában kell töltöenie, — azonban a magánzárkabüntetés az 1 évi időt meg nem haladhatja, ha 3 évnél többre van is elítélve az illető.

Dr. Takács Zoltánnak szintén egy évet kell magánzárkában töltöenie. A megtévedt ember azonban annyira el van keseredve, hogy amikor legelőször magánzárkába tették, kijelentette, hogy nem nyúl semmiféle ételhez s éhhalállal fogja magát elpusztítani.

Mint hogy csakugyan nem evet semmit, beszállították a rabkórházba, hol evet egy keveset.

Több ízben megpróbálták már magánzárkába tenni, de mindannyiszor visszautasította az ételt. A magas rab annyira elgyengült, hogy legutóbb dr. Regdon Károly börtönorvos mesterséges táplálást volt kénytelen alkalmazni s dr. Takácsot ellenszegülése decára az orrán keresztül betöltött tejfel etette meg.

A szerencsétlen ember szervezete annyira tönkre van téve, hogy egyik helyiségből a másikba éhen kell átvinni. Kínözése valóságilag ijesztő s aligha fogja kitölteni a hét hosszú esztendőt.

Takács Zoltán ezt az éhenhalási kísérletet az első szegedi csillagbörtönbéli fogására alkalmával eljátszotta. Akkor is így kellett táplálni jóideig, amíg megunta a dolgot. De most sokkal jobban össze van törve és lehet, hogy nem bírja ki a szörnyű önkínzást.

Ferdinánd megszökött?

A Balkán legujabb szenzációja.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, július 27.

Belgrádon keresztül szenzációs hírt jelent a táviró Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap Szófiát váratlanul, mindenkinek a tudta nélkül elhagyta úgy, hogy oda többé ne térjen vissza. A hírt természetesen a legnagyobb figyelemmel kell fogadni. Félhivatalos oldalról már megérkeztek a cáfolatok. E szerint Ferdinánd fejedelem atyja sirjához utazott, a mit minden évben felkeres. Minden kétséget azonban ezek a demontik eloszlatni nem tudnak.

Bulgária kritikus helyzete az utolsó időben már-már katasztrófával fenyegetett. A közhangulat a politikai zavaroktól éleszte a fejedelem ellen is irányult, a kiből a bolgárok a nemzeti törekvések kerékkötőjét látták s a kire haugadtak önkényes kormányzása miatt is. Hetek előtt már hirt jart, hogy Szófiában megismétlődik a belgrádi konak véres éjszakája. Három napja pedig egyszerre minden látszólag ok nélkül, megfelelő a lapokban a kormány cáfolata, a melyben kijelentette, hogy »nem igaz hogy a holgár fejedelem élete ellen összeesküvést fedeztek fel.«

Beavatott körökben azt mondják, hogy a kormány ezzel a cáfolattal akarta a fejedelem tudomására juttatni a veszedelmet, a mely fenyegeti. S erre vezetik vissza a király utazását, a mit nagyon különössé tesz, hogy egész váratlanul, valósággal titokban történt, úgy, hogy a hozzá legközelebb álló politikai személyiségeket sem értesítette a szándékáról. Végre, olyan kegyetes célu utra, amilyenek a félhivatalos cáfolatok jelzik Ferdinánd kirándulását, kevesebb titkolódással is elmehtett volna.

Az első hír, mely a szenzációt hozta Belgrádból jött és így hangzik:

Ferdinánd bolgár fejedelem ma éjjel féltilkenkettőkor hat kocsióll álló, egyenesen a belgrádi vasutgázgatóságnál megrendelt különvonattal áttutazott a szerb fővárosra. Ebből az alkalomból elüzetéséről beszélnek,

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

s a Stampa című njság szerint a fejedelem a kritikus helyzet elől távozott úgy Szófiából, hogy többé nem is tér oda vissza.

A Stampa híre persze óriási feltűnést keltett a diplomáciai körökben és a nagykövetségek között egyaránt.

A berlini Lokaleizer-nek jelentik Szófiából: Egy bolgár államférfi, a ki már több ízben volt miniszter, a következőképp nyilatkozott a macedon-kérdésről: A forradalmi macedonmozgalom egyelőre még nem törekszik teljes politikai autonómiára, mert ennek a célnak elérése nem áll a hatalmában. A mozgalom főadata sokkal inkább az, hogy úgy Macedóniában s az Adrianopol-vilajetben nagy forradalmat szervezzék s olyan zavaros állapotokat hozzon létre, hogy a szignatárius hatalmaknak okvetlen közbe kelljen lépniük. Mielőtt azonban a nagyhatalmak közbelépésének elérkezne az ideje, Bulgáriának a joga, hogy komoly szót mondjon s ha a fejedelem a hazafias mozgalomnak gátat akar vetni, akkor arra következtethetünk, hogy Bulgária trónja reá nézve értékkel nem bír.

Bécsi diplomáciai körökben a fejedelem utjának nem tulajdonítanak semmiféle jelentőséget. A fejedelem a nyarat mindig Szófiától távol szokta töltöni és nem történt semmi, a mi okot adhatna arra, hogy mostani utjának politikai jelentőséget tulajdonítsanak. Vasárnap, 26-dán volt a fejedelem atyja halának napja, a melyet Ferdinánd fejedelem mindig Koburgban a sir mellett szokott töltöni. Most is úgy lesz; a fejedelem külföldi útja tehát első sorban a fiui kegyelet aktusa.

Sismanov, a bécsi első bolgár diplomáciai ügynökké képviselője egy újságíró előtt kijelentette, hogy a belgrádi Stampa közlése magán viseli a rosszakaratu koholmány bélyegét. A belgrádi lap ezzel Bulgáriát és a fejedelmet akarja kompromittálni. Félre kedveskedni akar azoknak a szerb köröknek, a melyeknek a bolgár ellenzékkel érintkezésben vannak. A fejedelem ebben az időben minden esztendőben Koburgba utazik. Az elmúlt években nem közvetlenül atyja halának évfordulójára előtt utazott el Bulgáriából. Az idén azonban a macedóniai ügyek miatt tovább volt kénytelen Bulgáriában maradni.

A vonalon leült fékező.

Merénylet a teherkocsin.

— Saját tudósítónktól. —

A szegedi rendező-pályaudvar és a Tisza, teherpályaudvar között az elmúlt éjjel vakmerő és szinte páratlan merénylet történt. Először az eddig ismeretlen paraszt ember egy vasúti fékező ellen. A merénylet valahogyan a tehervonatra került, e hol a hordózállítmányokat akarta megdézsmálni. Gaztettét idejekorán észrevette a fékező, mire a vasút tolvaja kegyetlen bosszút állt a kötelességét teljesítő fékezőn.

A némileg homályos bűntényről alábbi tudósításunk számol be.

A rendező-pályaudvarról tegnap virradóra 1 óra 10 perkor indították utnak a 3915. tehervonatot. A gőzgépet Polgár István vezette; kivül a vonaton volt Mirkovics János fékező és Vónéki István kocsihordó. A kocsihordó számos üres boroshordó volt elhelyezve. Egy-egy hordó értéke 60—70 korona. — A teherkocsikat a Tisza-pályaudvarba kellett vontatni.

Alig indult meg a vonat, Mirkovics fékező az egyik óránál azt látta, hogy arról a kocsihordó, melynek fék-bódéjában ült, valaki egy hordót gurít le a töltésre. Azonnal pipelt adott a vonatot megállításként. Azután Polgárral és Vónéki Istvánnal a sötétben kutatták az ismeretlen embert. A keresgélés sikertelen volt. A vonatot ismét utnak indították. Előbb jelentették a rejtélyes hordógurítást. Halmi szolgálatot tevő tisztviselőnek, aki azt mondta, majd reggel intézkedni fog.

Néhány perc múlva a gépész éles sikoltást hallott. Nyomban megállította a vonatot és a kocsihordóval együtt lezállt. Lámpásokkal végigjárták a kocsiakat. Az egyikben Mirkovics fékezőt eszméletlenül, vérében találták. A fején nagy seb tántorgott, inge és blúza le volt szaggatva. Nyakán fojtogatás nyomai látszóttak. A fékező csak ennyit tudott mondani: »A gatyás ember«.

A súlyosan sérült embert lakására szállították. A fékezőt nem lehetett kihallgatni. Az orvos konstatálta, hogy a sérülés nem életveszélyes, de a betegnek a kiállott izgalom folytán idegrombái vannak.

Ma kora reggel megindult a nyomozás. A tettesről csak annyit tud a rendőrség, hogy alsóvárosi paraszt ember. A legutóbb 700 literes hordót megtaláltak a fűzfák között. Annyit megállapítottak, hogy a hordótólva a rendező-pályaudvaron surrant föl a vonatra, majd a vonaton első megállás után lezállt. Mikor másodikban indult el a vonat, ismét felugrott, hogy a fékezőt leüssze.

A rendőrség erőlyesen nyomozza a gonosztevőt. Mirkovics sebe nem halálos.

Hírek.

— (Halálozás.) Hidvégi gróf Mikó Imre, főpohárnok mester leányának, öz. gr. Pejacevich Ashané gróf Mikó Annának leánya Álván, hosszabb idő óta tartó tüdő-sorvadás következtében, Méranban, hová orvosi ártulás s gyógyulás végett küldötték, július 25-én meghalt. Hált tetemei e hó 29-én reggel érkezik az itteni indóházhoz. D. e. 9 órakor a Mátyás király-téri egyházban beszentelés és temetésé onnan lesz az itteni köztemető melletti gróf Mikó családi sírboltba.

— (Elintézt tömeges affér.) Említettük, hogy Temesváron, Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök megválasztása alkalmából, egy lampionos menetből ki-

folylag tömeges affér támadt egy esomó temesvári ügyvéd és jogász s Lendvay Miklós, a Délmagyarországi Közlöny fellelő szerkesztője között. Az affér most elintézt nyert a nevezett újság következő közleményével: Lapunk július 17-iki számában hirt adtunk a Musth Gáspár dr. ügyvéd tiszteletére rendezett tüntetésről, a mely közleményünk egyes kifejezéseire vonatkozólag most utólag a következő helyreigazításokat tesszük meg: Miután meggyőződést szereztünk arról, hogy a tüntetésben többi között dr. Sternheim Béni, dr. Marton Albert, dr. Brettschneider Ferenc, dr. Groszmann Samu, Barát Elemér, Róth Dezső, Löwy László, Beck Béla, Emanul Vilmos, Prunkl Lajos, Gockler Gyula, Billitz Leó, Leipnik Alfréd, Deixner Vilmos, Kuthny Emil, Strobl Dezső, Fischer Ferenc, Novák Jenő, Kell Mór és Baros Géza is részt vettek, tehát oly urak, a kikre nem lehet alkalmazni azokat a jelzőket és megjegyzéseket, a melyekkel közleményünk a résztvevők összeségét illetve, — a közölt megjegyzések a helyreigazítás után természetesen tárgytalanoknak tekintendők, annál is inkább, mert a hír közlése nem sértési szándékból történt.

— (Kézfogó.) Brauner Irénkét szűk családi körben eljegyezte Hannel Arthur Kolozsvárott.

— (Az aggregények ellensége.) Az aggregényeknek ime nemcsak a leányos mamák az ellenségei. Van férfi is, aki haragszik rájuk és pedig igen érdemes férfi, a tiszteletreméltó G. S. Hall, a bostoni Clark-egyetem rektora. A jeles tudós cikket irt egy amerikai lapba, a melyben az aggregényekről a következő, éppenséggel nem hízogó módon nyilatkozik: — Ha egy harminc esztendő, épkézláb férfit látok, a ki még nem házasodott meg, az a sejtés támad bennem, hogy ennek a férfinak az elméje vagy a lelke nem egészen egészséges. Ha harmincöt évet is nőlenül ér meg, a sejtelmem gyanúvá erősödik és ha negyven éves korában se házas meg, egészen bizonyos vagyok benne, hogy igazságom van. Az ilyen ember bünt követ el az álam és hazája ellen: felelősségre kellene vonni és úgy bánni vele, mint a katonával, a ki háboruban vonakodik az ellenség ellen harcba menni. A vélemény annál szigorubb, mert az érdemes rektornak — nincsenek előd leányai.

— (Egy abbáziai hajó veszedelme.) Fiuméből jelentik: Az Abbáziából este nyolc órakor elindult Voloska nevű hajó nagy tengeri viharba került. Alig jutott a hajó hatvan hetven méternyire a kikötőtől, gözt vesztett és nagy zökkenéssel megállt. Az utasokon, a kik mint egy harmincan voltak, nagy izgalom vett erőt. A hajó vészjelzésére a szomszédos Voloska kikötőből segítségére jött a Stefánia gőzös, a mely azonban semmit sem tehetett a mentésre. A hullámok a Voloskát e közben a parthoz sodorták és ötször a parthoz csaptak. A hajó hátuljával

ütődött a sziklához. Közben a vészfütyre, melyet Abbáziában a tűzoltók fújtak, több száz ember a partra sietett. A hajó kapitánya elhagyta a parancsnoki hidat és az utasok közt szaladgált. A hajó nagyron veszedelmes helyzetben lévén, az utasokat partra ugrásra szólította föl. Közben csónakok érkeztek és az utasok egy része e csónakokba szállt. Egy csónak a tengerbe is esett, de kihúzták. Több utas a parton állók segítségével a parti sziklára ugrott. A hajó utasai Abbáziában maradtak, egy kis részük segítő hajón tizenegy órakor érkezett Fiuméba.

— (Halálos csónakázás) Beszterceből írják: Kovács József dr. marosludasi kir. aljegyző a minap a Maroson csónakázott két barátjával. A megáradt folyó hullámai azonban fölborították a csónakot s a benne ülők a vízbe estek. Az aljegyző nyomtalanul eltűnt, míg két társa szerencsésen partra vergődött. Az áldozat édes atyját, Kovács József besztercei járásbíróági írnokot értesítették a gyászos esetről.

Záviratok.

Rákóczi-ünnep Kassán.

Budapest, jul. 27.

Tegnap reggel a kassai dómbon fényes istentisztelet tartatott, melyet a városkázán Rákóczi emlékünnepély diszközgyűlése követett.

A kiállított Takács nagy prépost nyitotta meg.

Délben a Schalk-házban mintegy négyszáz terítékű lakoma volt.

A lakomán Apponyi Albert a képviselőház nevében hazafias felköszöntőt mondott.

A nemzeti képviselő — úgy mond — nemcsak ünnepelni, hanem vezetni is jött. Vezetni, melyet egy korábbi törvényhozás Rákóczi Ferenc emléke ellen elkövetett.

Megjelenésünk bizonyítja, hogy a hibát jóváteszszük.

Örmünkben, mely a nemzet egyetemének ünnepe, a király nemzetével osztozik.

Mise a pápáért.

Budapest, jul. 27.

Rómából jelentik, hogy oda eddig negyven biboros érkezett.

Tegnap tartották a negyedik misét.

Vaszary hercegprimás tegnap delben utazott el Rómába.

Wölfling Lipót esküvője.

Budapest, július 27.

Genfből jelentik. Tegnap reggel esküdtek egymásnak Wölfling Lipót és Adamovics Vilma kisasszony. Az esküvő egy Genfből 6 kiöméternyire levő helységben, Varniérben ment végbe a falu mairje előtt. Tanuk voltak a maior fivére és adjunktusa. A polgári kötés után az egyház áldását is kikérte a fiatal pár. Az egyházi esketést Mareschall plébános végezte, majd Pleuchard plébános, a genfi Erzsébet-templom megalapítója intézett megható beszédet az új házaspárhoz. A völgegy egyszerű polgári ruhát viselt, Adamovics kisasszonyon a szertartás alatt szürke selyemruha volt.

Kezdődik a technikai obstrukció.

Budapest, július 27.

Beavatottak értesülése szerint a kormány kedden vagy szerdán előterjeszti azt az indítványt, hogy a miniszterelnök programbeszédé feletti vita félretevésevel az indenitást vegye tárgyalás alá az országgyűlés. A kisvárgott híre kijelentette a függetlenségi párt harcias része, hogy azon esetben, ha a kormány csakugyan rászánná magát a fenti lépésre, megkezdik az legmosszebbmenő technikai obstrukciót. Az obstrukció mindenekelőtt követelni fogják, hogy a Széll-féle indenitási feltevésevel nyujtson be a Khuen-kormány új indenitást, hogy így teljesen előlről kezdhesék az indenitási feletti vitát. A jövő héten olyan viharos gyűléseknek nézünk elébe, a melyent még nem igen látott a magyar parlament.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. E. A fehér lap ma nem jött meg. Kiváncsiak vagyunk az elmaradás okára. Emlékszel-e? Lapunk homlokán is megírva áll és sokszor meg is üzentük, hogy névtelen levelekre és küldeményekre nem reflektálunk. A vers rossz is így pláne nincs okunk reflektálni rá.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőlapadonos:

GOMBOS FERENCZ.

Hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet konviktusában lakó s 40—60 szám között levő tanulók o o o o o o o o o o

élelmezési ellátása

1903. évi október hó 1-től kezdődőleg szerződésileg kiadandó lévén, ezen vállalatra ezennel pályázat hirdettetik.

Vállalkozni szándékozók fölhívatnak, hogy ezen élelmezési vállalatra vonatkozó s 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlataikat folyó évi augusztus hó 15-éig ezen igazgató-sághoz adják be s ajánlatukban fejezzék ki, hogy a tanintézeti igazgatóság által előirt föltételek elfogadása mellett fejenként és havonként mily összegért hajlandók az élelmezést elvállalni. Igazolni tartoznak, hogy a vállalat-hoz szükséges jártassággal és megfelelő anyagi erővel és fölszereléssel rendelkeznek s ha velük szerződés köttetnék, a vállalat biztosítására 1000 korona óvadékot letenni képesek.

A tanintézeti igazgatóság fentartja magának azt, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson. A vállalatl járó kötelezettségek és föltételek a tanintézet igazgatósági irodájában — a hivatalos órák alatt — megtekinthetők. Az ajánlattevők ajánlatuk sorsáról posta után hivatalosan nyerne értesítést.

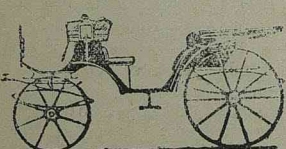
Kolozsvárt, 1903. évi július hó 23-án.

A m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

Dr. Szentkirályi Ákos,

2611 2—3

igazgató.

Udvari és Társa

kocsigyártó özég legna-

gyobb készletet tart

uj kocsikból,

elvárt és szakmába vágó

javitásokat, kocsit lak-

rozást, bélést. Megren-

deléseket készséggel teljesít.

Használt kocsit becsereél.

Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol.

1985 121—144 Kivánatra árjegyzéket küld.

UDVARI és TÁRSA Kolozsvárt, Radák-utca (Zöldfa-
vendéglő mellett) saját helyiség.
Résztvevő kiállításán kitüntetve szép és jó munkáért.

Kolozson

augusztus elsejétől
kezdve szobák kap-

o o hatók o o

Hankó Veress Károly

főszolgabíró ur parkszerűen rendezett
nagy árnyas kertjében levő villájában.

A verandára nyíló szobák ára két
hetenként előre fizetve szobánként 40
kor., a kertre nyíló szobák pedig szintén
két hetenként előre fizetve 50 korona.

A szobák esinosan vannak buto-
rozva. Előjegyezni lehet Kolozsvárt
fentírt tulajdonos urnál (Farkas-utca
6. szám), Kolozson pedig alulírttnál.

Kolozs, 1903. július hó 23-án.

2612 2—2

Seprődi János, feltűgyelő.

Honi gyártmány!

5% EMKE 5%

Legfinomabb „VERGE“ szívarka-
papír és „VERGE“ szívarkahüvely
Budapesti gyári nagy raktárt tart

Wertheimer Vilmos

Kolozsvár, Széchenyi-tér.

Hogy a t. cz. nagyréd. közönség a külföldi
nem jobb gyártmányokat teljesen leszokja, így-
keztem fenti hazai gyártmányokat minden helybeli
tőzsdébe bevezetni. Tessék csakis Emke-papírt
és hüvelyt kérni.

A t. cz. vevőközönség becses pártfogását kéri

tisztelettel

Wertheimer Vilmos.

2571 9—10

SCHUSTER EMIL KOLOZSVÁRT.

Norinbergi

Diszmű

Játék

Sport

Vadászati és

Fényképeszeti

Kellékek

Íruraktára.

Utazási

kellékekben:

u. m. kézi és láda-

bőröndök, legjobb mi-

ségű szabadalmazott vessző-

kosarak minden nagyságban,

kézi és nyakba aggató táskák, ta-

karok (Plaid) és összekötő szíjak, uti

b-rendezések (Nessessairek), toalet-cikkek,

valódi angol és francia illatszerek és szappanok

Vadászati kellékekben: kizárólagos raktár I. P.

Sauer & Sohn Suhl, H. Pöper és Neuman Freres bel-

giumi fegyvergyárosok szerkesztés és golyós fegyverekből bár-

milyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Brown-

ning Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolver-töltények, töltény-

hüvelyek, fűtások, golyók és sorétek, becsavaró és tisztító kellék stb.,

adászcsipők, eszmák, vadászharisnyák, kalapok és sarkak. Vízhatlan

loden és teveszőr kabátok, föltöltők és galérok, valódi órái mosható

írmaszarvasbőr-kabátok, szőrmével bélelt és béleletlen, bőrsapkák

és sisakok Alkalmi ajándéktárgyak: diszműaruk, valódi bronz-

öntvények, irokeszletek, teázó-készletek és liquor-készletek, gyermek-

játékszerek, torna- és testedző-szerek, hinták stb. Tűzijátékok, lampio-

nok, Confetti és Serpentin. Fényképeszeti kellékekben: kézi áll-

ványos és Kodak zseb-kamrákól filmek, üveglemezek a legherebb

gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval

minden megkívánható kelléket eredeti gyári árak mellett. Az

eredeti Amerikai Grammophon-társaság hangosan

beszélő, zenélő és szavaló gépjéit eredeti

gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyszin-

tén az erekehez megfelelő lapokból állandó

nagy raktár magyar, német, angol, fran-

cia, olasz kiadásokban. Grammo-

phonokat megfelelő referen-

tiák mellett havi részlet-

törlesztés mellett

is árusítok eredeti

gyári árak

mellett.

A n. e. közönség
számos látoga-
tását kerve

tisztelettel

Schuster Emil.

Ajánlom a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ujonnan berendezett

mechanikai kerékpár és varrógép

javitó műhelyemet

Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. sz. a.

Kerékpár 70 fttól 90 fttig. Hozzá tartozó felszerelések: köpeny 4—6 fttig.
Tömítő gumi 2-30—3-50-ig. Minden egyes bicikli alkatrész szintén kap-
ható jutányos áron és kitűnő minőségben. 2594 62—* HERMANN E.

2 ügynök fix fizetéssel felvétetik!